

Piirivalvekoera hauale peab paremini ligi pääsema

ANDRES PULVER

andres.pulver@virumaateataja.ee

Suur Eesti ja ennekõike Virumaa sõber Pekka Linnainen kõneles, et on aastaid rääkinud soomlastele Rutja piirivalvekoera lugu, paar korda ka tema hauakivi näidanud.

“Ei tea, millal seda viimati nägin, aga suvel tekitasin ühele perekonnale pettumuse. Mälestuskivi on hüljatud ja suletud lukustatud väravate taha,” lausus Linnainen.

Tema hinnangul tähendab see väike hauatähis turismi vaatenurgast suurt lugu ja atraktsiooni, eriti pereturismi puhul. Piirivalvekoer Dembli (keda ka Djomaks kutsuti) hauatähis on kantud ka Regio kaardile, kuid juurde sellele ei pääse, sest see asub kunagise Rutja kordoni territooriumil. “Mujal maailmas oleks sinna suunaviidad peatee äärest,” ütles Linnainen.

Haljala valla kogukonna- ja arendusnõunik Anneli Kivisaar nentis, et Pekka Linnainen räägib igati õiget jut-

Djoma haud Rutja kordonis võiks olla üks Haljala valla turismatähtsusi

tu. Paraku kuulub Rutja kordonikompleks Vinni vallale, kes on huvitatud selle müügist. Kivisaar märkis, et kohalike sõnul on jalgvärvad siiski kogu aeg avatud olnud ning huvilised on soovi

korral koera hauale pääsenud. Kas aga kompleksi võimalik muuta turismatoleraantse on, ei teadnud Kivisaar ennustada.

Anneli Kivisaar, Haljala valla

vald võtab midagi ette, et soovijatel oleks võimalik edaspidigi piirivalvekoera mälestusmärki külastada.

Djoma ehk Dembel suri Rutjal 2000. aastal ning külarahvas sängitas ta kunagise piirivalvekordoni aia äärde. Rutja rahvas armastas seda koera. Kui Vene piirivalvurid 1992. aastal Rutjalt lahkusid, hüppas Djoma autokastist maha ja jätkas ülesküntud piiriribal “patruullimist” kuni surmani. Koer tegi talle selgeks õpetatud tööd kuni surmani.

Paar aastat enne oma elutee lõppu jäi Dembel väga viletsaks ning kohale kutsuti loomaarst, et see koera elupäevad lõpetaks. Tohter aga keeldus, öeldes, et tema sellist looma hukata ei suuda.

Pärast Dembli surma pani viskiklubi oma Rutjal suvitava liikme Toomas Tiiveli innustusel koera haua juurde plangule puusse põletatud mälestustähise, 2002. aastal lisandus sellele Rutja külarahvalt mälestuskivi, kus kirjas koera nimena Djoma ja tekst “1978–2000. Piiril surmani”.